

*Драч Дмитро Леонідович,
студент 1-го курсу магістратури судово-адміністративного
факультету Національного університету «Одеська юридична академія»*

*Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри права
інтелектуальної власності і патентної юстиції Бааджи Н. П.*

ОСОБЛИВОСТІ ЗАХИСТУ АВТОРСЬКОГО ПРАВА В МІЖНАРОДНОМУ ПРИВАТНОМУ ПРАВІ

Варто було б почати з того, що первинним елементом, на основі якого здійснюється охорона авторського права у міжнародному просторі виступає Бернська Конвенція про охорону літературних і художніх творів від 24.07.1971 року та Всесвітня конвенція про авторське право, що прийнята 06.09.2022 року.

Поняття «інтелектуальна власність», як зазначається у Всесвітній організації інтелектуальної власності від 1967 року включає в себе право літературних, художніх і наукових творів, право винаходів у різних сферах життєдіяльності, право виконавчої діяльності, що здійснюється артистами, зокрема, звукозапис, телевізійні та радіопередачі, знаки для товарів та послуг, промислові зразки, комерційні позначення, а також інші права, що входять до інтелектуальної діяльності людини в усіх сферах життєдіяльності тощо.

Якщо говорити про безпосередній захист авторського права, то варто звернутися до Всесвітньої конвенції про авторське право, де закріплений принцип національного режиму стосовно авторського права. Щодо Бернської конвенції, то вона застосовується зазвичай до класичних об'єктів авторського права, в той час як не зачіпає авторські права на новітні об'єкти інтелектуальної власності (наприклад, комп'ютерні програми) тощо.

Щодо суб'єктивної дії Бернської конвенції, то варто зазначити те, що вона підлягає застосуванню до громадян усіх держав-членів Конвенції, або ж до інших осіб, що перебувають на території держави-члена Конвенції та зареєстрували авторське право на цей твір в встановленому законом порядку [1]. Стосовно форм захисту авторського права, то традиційно їх можна поділити на два види, а саме юрисдикційну та неюрисдикційну. Що стосується юрисдикційної форми захисту, то вона полягає у тому, що діяльність органів державної влади, які мають на те відповідні повноваження

спрямована на захист порушених, оспорюваних або оскаржуваних авторських прав особи. Початком даної форми варто вважати момент, коли особа, права, свободи та законні інтереси в сфері авторського права були порушені звертається до відповідного органу з метою захисту таких прав, свобод чи законних інтересів. В свою чергу, юрисдикційна форма захисту може здійснюватися в загальному та спеціальному порядку. Щодо загального порядку, то такий захист здійснюється судами, а тому, основна маса правових спорів в сфері авторського права вирішується всудовому порядку. Що стосується спеціального порядку (інколи його ще називають адміністративного), то він полягає у захисті авторського права відповідним органом державної влади, який має спеціально відведені на те повноваження.

Ще однією формою захисту виступає неюрисдикційна, яка полягає в тому, що фізичні або юридичні особи здійснюють захист авторського права без звернення до суду чи іншого державного органу, тобто, використовує всі інші законні засоби захисту (наприклад, сповіщення особи про те, що вона вчинила порушення авторського права шляхом проведення переговорів) [2].

Говорячи про правове регулювання авторського права на території нашої держави, в тому числі процес його охорони, то така діяльність здійснюється на основі Цивільного кодексу України, закону України «Про авторське право та суміжні права», Закону України «Про міжнародне приватне право» тощо [3].

Що стосується колізійних прив'язок в сфері авторського права, то варто сказати наступне:

1. У разі, якщо авторське право було порушено, для його захисту використовується право держави, на території якого необхідна його оборона;
2. Що стосується виникнення або ж припинення майнових прав на авторське право що підлягає реєстрації, то повинно застосовуватися право тієї держави, де була проведена така державна реєстрація.
3. Якщо говорити про укладання договорів, які стосуються авторського права, то застосовуються загальні колізійні прив'язки, які використовуються в договірних зобов'язаннях;
4. В разі, якщо виникають спірні правовідносини щодо об'єкта авторського права, то сторони можуть дійти згоди про те, право якої країни буде застосовано для вирішення такого спору тощо [4].

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів від 27.07.1971 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_051#Text
2. Ріппа П. Забезпечення авторських прав у мережі Інтернет. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
4. Рудник Т. В. Деякі проблемні питання захисту авторського права в Україні. *Юридичний вісник*. № 1(10). 2013. С. 74–77.

Дума Тетяна Петрівна,

студентка 2-го курсу магістратури факультету

цивільної та господарської юстиції

Національного університету «Одеська юридична академія»

*Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри цивільного права
Берназ-Лукавецька О. М.*

ОСОБЛИВОСТІ УКЛАДЕННЯ ДОГОВОРУ ОРЕНДИ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Ще зовсім нещодавно COVID-19 вніс свої корективи в життя кожної людини. Саме пандемія коронавірусу була першим фактором, що став підготовчим етапом до нововведень у здійсненні договірних відносин. Не встиг народ оговтатися від одного потрясіння, як настала ще одна страшна біда – війна. Відповідно, другим фактором, що спричинив зміни в договірному праві, стали військові дії в Україні зв'язку з військовою агресією зі сторони РФ.

Будь-які договірні відносини найбільш ефективно реалізуються в умовах відсутності різноманітних ризиків. Однією з найскладніших і непередбачуваних ситуацій є реалізація договірних відносин в умовах запровадженого воєнного стану в Україні від 24 лютого 2022 року. Не є виключенням з цього правила й орендні договірні відносини, адже традиційні економічні зв'язки внаслідок військових дій порушуються, орендарі ризикують втратити своє майно, а орендодавці – джерело доходів і, відповідно, сплати орендних платежів за договором оренди.

Попри те, що військові дії в Україні тривають дотепер, життя не стоїть на місці – воно продовжується, орендні договірні відносини